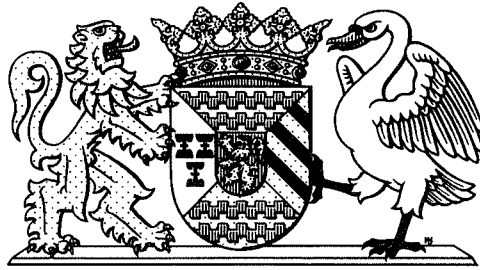

IWB 16-09-1997
Agendapunt 4

V.V. 18-02-1998
Agendapunt 9
Bijlage 1

HOOGHEEMRAADSCHAP
VAN DE ALBLASSERWAARD EN DE VIJFHEERENLANDEN

HOOGHEEMRAAD VAN DE ALBLASSERWAARD EN DE VIJFHEERENLANDEN
G.A.N. d.d. 18-2-98
conform

Peilbesluiten Alblasserwaard

Samenvattende notitie

Gorinchem, 5 september 1997
9708647

INHOUD NOTITIE

0	Voorwoord	1
1	Inleiding	2
1.1	Algemeen	2
1.2	Onderzoek	2
1.3	Natuurgebieden	2
1.4	Archeologisch onderzoek	3
2	Overzicht beleid ten aanzien van peilbesluiten	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Rijks- en provinciaal beleid	4
2.3	Funcietoekenning	4
2.4	Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid	5
2.5	Convenant Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	5
3	Uitgangspunten peilenplan	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Maaiveldhoogtebestand	7
3.3	Natuurlijke maaivelddaling	7
3.4	Praktijkpeilen	8
3.5	Peilaanpassing	8
3.6	Verschil zomer- en winterpeil	8
3.7	Adviespeilen	9
3.8	Natuurgebieden	9
4	Effectenstudie	10
4.1	Algemeen	10
4.2	Geohydrologisch onderzoek	10
4.3	Ecologisch onderzoek	10
4.4	Gebouwenonderzoek	11
4.5	Archeologisch onderzoek	11
5	Uitkomsten effectenstudie	12
5.1	Algemeen	12
5.2	Geohydrologisch onderzoek	12
5.3	Ecologisch onderzoek	12
5.4	Handhaving waterdiepten	12
5.5	Gebouwenonderzoek	13
5.6	Archeologisch onderzoek	13
6	Peilindexering	14
6.1	Algemeen	14
6.2	Geïndexeerde peilbesluiten	14
6.3	Voorbeeld Geïndexeerd peilbesluit	15
7	Toetsing peilafwijkingen	16
7.1	Algemeen	16
7.2	Toetsingscriteria	16
7.3	Uitkomsten eerste toetsing	16

7.4	Vervolgonderzoek	16
8	<u>Vervolgprocedure</u>	18
8.1	Algemeen	18
8.2	Procedure vaststelling peilbesluiten Alblasserwaard	18
9	<u>Financiële consequenties</u>	20
9.1	Algemeen	20
9.2	Kosten	20
9.3	Financiering	21
10	<u>Peilenplan</u>	22
10.1	Algemeen	22
10.2	Correctie peilschalen	22
10.3	Peilenplan	22
	Toelichting tabellen 1 en 2	23

Overzicht tabellen en figuren

Tabel 1	Peilenplan Nederwaard
Tabel 2	Peilenplan Overwaard
Figuur 1	Overzichtskaart peilbesluiten Alblasserwaard

0 Voorwoord

In het kader van de voorbereiding van nieuwe peilbesluiten voor de Alblasserwaard zijn een vijftal rapporten tot stand gekomen, die dienen ter onderbouwing van en als toelichting op het peilenplan.

Het betreft de navolgende rapporten:

- Peilbesluiten Nederwaard, toelichting ontwerp peilbesluiten. Grontmij, augustus 1997.
- Peilbesluiten Overwaard, toelichting ontwerp peilbesluiten. Grontmij, augustus 1997.
- Peilbesluiten Alblasserwaard, gebouwenonderzoek. Grontmij, augustus 1997.
- Peilvoorstellen voor 20 natuurgebieden in de Over- en Nederwaard. Ingenieursbureau BCC, maart 1997.
- Peilwijziging en archeologische waarden in de Alblasserwaard. Een evaluatie van te verwachten gevolgen. Stichting RAAP, december 1996.

Onderliggende notitie vormt een samenvatting van, en een toelichting op de hiervoor genoemde rapporten.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Door het hoogheemraadschap zijn voor de gehele Alblasserwaard nieuwe peilbesluiten voorbereid. De aanleiding voor het vaststellen van nieuwe peilbesluiten wordt gevormd door de navolgende redenen:

- De herzieningstermijn (10 jaar) van het merendeel der peilbesluiten is verlopen. Deze peilbesluiten dienen derhalve te worden geactualiseerd.
- In de praktijksituatie is het om verschillende redenen gewenst om voor een aantal gebieden een afzonderlijk peil in te stellen. Daarbij moet gedacht worden aan herpolderde gebieden, alsmede aan bepaalde stedelijke- en natuurgebieden waarvoor het gewenst is een ander peil te hanteren dan het aangrenzende agrarisch gebied. De begrenzingen, alsmede de te handhaven peilen, van deze nieuwe peilgebieden dienen juridisch te worden vastgelegd in een peilbesluit.

1.2 Onderzoek

In de wet- en regelgeving is vastgelegd dat bij de voorbereiding van nieuwe peilbesluiten een integrale belangenafweging dient plaats te vinden. Daarbij dient onderzoek te worden verricht naar de verschillende van belang zijnde aspecten. Door de provincie worden daarbij 15 onderwerpen onderscheiden, die in de toelichting bij een peilbesluit aan de orde behoren te komen. Dit betreft de volgende 15 onderwerpen: inleiding, gebiedsbeschrijving, grondgebruik, bodemgesteldheid, hoogteligging maaiveld, maaiveld daling, drooglegging/grondwaterstanden, praktijkpeilen, onderbemalingen, afwijkende peilen, gebouwenschade, kwel/infiltratie, oppervlaktewaterkwaliteit, natuur/landschap en bezwaren tegen het ontwerp-peilbesluit. Voor de begeleiding van het onderzoek is een projectgroep ingesteld, waarin vertegenwoordigers van de volgende instanties zitting hebben gehad: het hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, de provincie Zuid-Holland en Grontmij Advies & Techniek bv.

De resultaten van het onderzoek zijn vastgelegd in de volgende rapportages:

- Peilbesluiten Nederwaard, toelichting ontwerp peilbesluiten. Grontmij, augustus 1997.
- Peilbesluiten Overwaard, toelichting ontwerp peilbesluiten. Grontmij, augustus 1997.
- Peilbesluiten Alblasserwaard, gebouwenonderzoek. Grontmij, augustus 1997.

1.3 Natuurgebieden

Naast het in 1.3 genoemde (hoofd-)onderzoek is in het kader van het convenant Alblasserwaard / Vijfheerenlanden een afzonderlijk onderzoek verricht ter voorbereiding van peilbesluiten voor de natuurgebieden in de Alblasserwaard. Dit onderzoek is begeleid door een aparte projectgroep, waarin de volgende organisaties vertegenwoordigd waren: het hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, de provincie Zuid-Holland, Staatsbosbeheer, de Watermaatschappij Zuid-Holland Oost en ingenieursbureau BCC bv.

De resultaten van het onderzoek voor de natuurgebieden zijn vastgelegd in het rapport:

- Peilvoorstellen voor 20 natuurgebieden in de Over- en Nederwaard. Ingenieursbureau BCC, maart 1997.

Overigens zijn de betreffende peilvoorstellen voor de 20 natuurgebieden als zodanig geïntegreerd in de eerder genoemde rapportages Peilbesluiten Nederwaard en Peilbesluiten Overwaard (toelichting ontwerp peilbesluiten).

1.4 Archeologisch onderzoek

In het kader van het convenant Alblasserwaard / Vijfheerenlanden is tevens een onderzoek verricht naar de gevolgen van de nieuwe peilvoorstellen voor de in de Alblasserwaard voorkomende archeologische waarden. Dit onderzoek is verricht door de stichting RAAP (Regionaal Archeologisch Archiverings Project), in opdracht van de provincie Zuid-Holland en het hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. De resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in:

- Peilwijziging en archeologische waarden in de Alblasserwaard. Een evaluatie van te verwachten gevolgen. Stichting RAAP, december 1996.

2 Overzicht beleid ten aanzien van peilbesluiten

2.1 Algemeen

In de eerder genoemde rapportages Peilbesluiten Nederwaard en Peilbesluiten Overwaard (toelichting ontwerp peilbesluiten) wordt het vigerende beleid op rijks-, provinciaal en regionaal niveau vrij uitvoerig beschreven. Hierna wordt het vigerende beleid kort omschreven, en wordt met name ingegaan op de hoofdpunten van beleid, ten aanzien van de vaststelling van peilbesluiten.

2.2 Rijks- en provinciaal beleid

Het rijksbeleid ten aanzien van het waterbeheer staat met name beschreven in de Derde Nota Waterhuishouding (inclusief de Evaluatienota, 1993). Daarnaast zijn de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening en het Natuurbeleidsplan van belang. Het voorgestane rijksbeleid is verder verwerkt in het Provinciaal Waterhuishoudingsplan (inclusief partiële herziening, 1993) van de provincie Zuid-Holland en in het Streekplan. Op 4 februari 1997 is door de provincie Zuid-Holland de concept-Nota Uitwerking Peilbeheer (NUP) vastgesteld, waarin het toetsingskader voor de goedkeuring van peilbesluiten wordt geactualiseerd. Deze Nota zal, na verwerking van de ingekomen reacties, integraal deel uit gaan maken van het provinciale Waterhuishoudingsplan.

2.3 Functietoekenning

In het provinciale Waterhuishoudingsplan Zuid-Holland (inclusief partiële herziening, 1993) zijn diverse functies aan gebieden toegekend. Aan deze functies zijn doelstellingen gekoppeld. Aan het gebied van de Alblasterwaard is de hoofdfunctie landbouw (agrarisch gebied) toegekend. Dit betekent dat gestreefd wordt naar het creëren van zo goed mogelijke omstandigheden voor de landbouw. Naast de hoofdfunctie agrarisch gebied komt de functie agrarisch gebied met natuur- en landschapswaarden voor (de zogenaamde ANL-gebieden). Aan een aantal gebieden met specifieke natuurwaarden is de functie natuurgebied toegekend.

Naast de aan de functies verbonden doelstellingen is in het provinciaal Waterhuishoudingsplan (inclusief partiële herziening, 1993) specifiek beleid geformuleerd voor veenweidegebieden. Van veenweidegebieden is daarbij sprake indien binnen 80 cm vanaf het maaiveld minimaal 40 cm veen voorkomt.

Voor gebieden met de functie agrarisch gebied wordt ernaar gestreefd om de waterhuishouding af te stemmen op het bereiken van een bepaalde gewenste drooglegging. De drooglegging wordt gedefinieerd als het verschil tussen het gehanteerde winterpeil en de maaiveldhoogte. Voor agrarisch gebied in veenweidegebieden wordt peilaanpassing in beginsel beperkt tot de natuurlijke maaivelddaling.

Bij peilverlaging (dat wil zeggen een neerwaartse peilwijziging die groter is dan de peilaanpassing die ter compensatie van de natuurlijke maaivelddaling nodig zou zijn), geldt voor veenweidegebieden een maximale drooglegging van 60 cm. Dit beleid is vastgelegd in kernpunt van beleid 5.150 van het

provinciale Waterhuishoudingsplan.

Naar verwachting zal in de eerder genoemde Nota Uitwerking Peilbeheer met betrekking tot kernpunt van beleid 5.150 een flexibiliseringsmodel worden vastgelegd.

Voor gebieden met de functie ANL-gebied is peilverlaging (dus een neerwaartse peilwijziging die groter is dan de peilaanpassing die ter compensatie van de natuurlijke maaiveldvaling nodig zou zijn) in beginsel uitgesloten. Indien toch een peilverlaging plaatsvindt, dient het verlies aan natuur- en landschapswaarden volledig te worden gecompenseerd.

Voor gebieden met de functie natuurgebied geldt als waterkwantiteitsdoelstelling dat het peilbeheer wordt afgestemd op de vanuit het natuurbelang gestelde eisen. Algemeen uitgangspunt voor het provinciaal goedkeuringsbeleid is dan ook dat in deze gebieden het peil niet wordt gewijzigd tenzij de natuurbelangen dit eisen. Dit geldt ook voor het peilverloop gedurende het jaar, dat wil zeggen een hoger peil in de winter en een lager peil in de zomer, aangeduid als natuurlijk peilverloop.

2.4 Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid

Het rijks- en provinciaal beleid is op regionaal niveau geconcretiseerd in het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid (IWBP) en het bijbehorende Meerjarenplan waterkwantiteitsbeheer hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. In het IWBP is ten aanzien van peilbesluiten onder andere het volgende vastgelegd:

- Bij de vaststelling van peilen in de veenweidegebieden dient te worden gestreefd naar het invoeren van geïndexeerde peilbesluiten, waarin op basis van de actuele, ingemeten maaiveldhoogte binnen de duur van het peilbesluit het peil twee- tot vijfjaarlijks kan worden bijgesteld. Hiertoe zal de waterbeheerder meetprogramma's opstellen en uitvoeren.
- Voor natuurgebieden zal gestreefd worden naar een meer natuurlijk peilverloop. Eén en ander zal in het peilbesluit van het betreffende gebied worden opgenomen. Gehoord de terreinbeheerder zal in deze peilbesluiten worden aangegeven wat de minimaal en maximaal toelaatbare waterstand is en onder welke voorwaarden (gebiedsvreemd) water mag worden aangevoerd.

2.5 Convenant Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden

Op regionaal niveau is verder het in oktober 1996 vastgestelde convenant Alblasserwaard / Vijfheerenlanden van belang. Dit convenant, waarin alle in de streek betrokken overheden en een groot aantal maatschappelijke organisaties gezamenlijk afspraken hebben gemaakt, is gericht op het hebben en houden van een kloppend en duurzaam groene hart in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden.

In het convenant Alblasserwaard / Vijfheerenlanden is aangegeven dat voor wat betreft het veenweidegebied het streven van het hoogheemraadschap in hoofdlijnen is gericht op peilaanpassingen, dat wil zeggen het compenseren van de natuurlijke maaiveldvaling. Als dit leidt tot knelpunten voor een economisch duurzame landbouw dan kan daarvan worden afgeweken. In verband met de continu doorgaande

natuurlijke maaiveldaling is in het convenant tevens aangegeven dat voor veenweidegebieden wordt gestreefd naar de invoering van geïndexeerde peilbesluiten.

In het convenant is tevens opgenomen dat het hoogheemraadschap het initiatief zal nemen om te komen tot een adequate waterhuishouding voor natuurterreinen in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Met het huidige voorstel voor de nieuwe peilbesluiten voor de Alblasserwaard wordt aan deze afspraak voor een groot deel invulling gegeven. Daarnaast zullen in het kader van het convenant voor deze natuurgebieden inrichtingsvoorstellen worden voorbereid.

3 Uitgangspunten peilenplan

3.1 Algemeen

Voor de totstandkoming van het peilenplan zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. Deze uitgangspunten komen hierna aan de orde.

3.2 Maaiveldhoogtebestand

Voor de bepaling van de actuele hoogteligging, de droogleggingen en de in de afgelopen periode opgetreden natuurlijke maaiveldddaling, zijn met behulp van een modern GPS-systeem (Global Positioning System) hoogtemetingen uitgevoerd, met een dichtheid van 1 punt per hectare. Ter bepaling van de opgetreden natuurlijke maaiveldddaling zijn deze actuele hoogtemetingen vergeleken met hoogtemetingen die in het kader van de ruilverkaveling in de Alblasserwaard (circa 1970) zijn uitgevoerd.

Om verschillende redenen bleken deze twee soorten metingen echter niet zonder meer vergelijkbaar (zie hoofdstuk 5 van de rapportages Peilbesluiten Nederwaard en Peilbesluiten Overwaard). Zo is van de hoogtemetingen uit 1970 de lokatie indicatief aangegeven, terwijl de lokatie van de actuele hoogtemetingen exact in x- en y-coördinaten in het rijksdriehoeksstelsel is vastgelegd. Het recent ingemeten hoogtebestand is daarmee beter geschikt als uitgangspunt voor toekomstige berekeningen van de natuurlijke maaiveldddaling.

3.3 Natuurlijke maaiveldddaling

In verband met de verschillende methodieken die gebruikt zijn voor het hoogtebestand uit 1970 respectievelijk het recent ingemeten hoogtebestand, is geconcludeerd dat een directe vergelijking tussen de twee hoogtebestanden het meest betrouwbare resultaat oplevert bij grote oppervlakten/hogtepuntenaantallen. Het vergelijken van kleinere deelgebieden is, voornamelijk vanwege het verschil in puntkeuze, niet betrouwbaar.

Indien de directe vergelijking tussen de twee hoogtepuntenbestanden wordt gemaakt, resulteert dit voor het landelijk gebied van de Alblasserwaard in een gemiddelde maaiveldddaling over de periode 1970-1994 van 2,2 mm/jaar. De verwachte maaiveldddaling voor veenweidegebieden (minimaal 40 cm veen binnen 80 cm vanaf het maaiveld) bedraagt echter in het algemeen circa 3 tot 5 mm/jaar. Gezien de aard van de verschillen in beide metingen is daarom besloten om voor de vaststelling van het peilenplan aan de ondergrens van de verwachte maaiveldddaling te gaan zitten en rekening te houden met een gemiddelde maaiveldddaling in het veenweidegebied van de Alblasserwaard van 3 mm/jaar.

Voor de peilgebieden die niet tot de zogenaamde veenweidegebieden behoren is een gemiddelde maaiveldddaling over de periode 1970-1994 berekend van circa 1,0 mm/jaar. Gezien weer de aard van de verschillen in beide metingen wordt voor deze peilgebieden uitgegaan van een gemiddelde natuurlijke maaiveldddaling van 2 mm/jaar. Voor die peilgebieden die deels wel en deels niet tot het veenweidegebied horen, wordt uitgegaan van het gemiddelde van beide maaiveldddalingen, zijnde 2,5 mm/jaar.

Over tien jaar, bij de volgende herziening van de peilbesluiten, worden de maaiveldhoogten opnieuw ingemeten. Op basis van het recent ingemeten hoogtepuntenbestand en de toekomstige metingen kan dan de in de komende periode optredende natuurlijke maaiveldddaling exact worden berekend. De naar verwachting optredende natuurlijke maaiveldddaling van 2 à 3 mm/jaar kan daarmee worden geverifieerd. Eventuele verschillen tussen de voor de komende periode verwachte- en gemeten natuurlijke maaiveldddaling kunnen bij de herziening van de peilbesluiten over tien jaar worden gecorrigeerd.

3.4 Praktijkpeilen

Als basis voor het nieuwe peilenplan is uitgegaan van de huidige praktijkpeilen. De in de praktijk gehanteerde peilen kunnen om verschillende redenen afwijken van de peilen volgens het peilbesluit. Bijvoorbeeld doordat de (droogleggings-)normen of de waterhuishoudkundige situatie in de loop der jaren zijn gewijzigd. In de rapporten Peilbesluiten Nederwaard en Peilbesluiten Overwaard wordt, voorzover van toepassing, per peilgebied een verklaring gegeven voor de afwijking van het praktijkpeil ten opzichte van het peil volgens het peilbesluit. Tevens is in deze rapporten aangegeven hoelang de betreffende praktijkpeilen reeds van toepassing zijn.

3.5 Peilaanpassing

Uitgangspunt voor het nieuwe peilenplan zijn de praktijkpeilen, minus de in de afgelopen periode opgetreden natuurlijke maaiveldddaling, een en ander zoals hiervoor omschreven. Compensatie van de natuurlijke maaiveldddaling is noodzakelijk om de droogleggingen te handhaven die vereist zijn voor een economisch duurzame landbouw. De natuurlijke maaiveldddaling is per peilgebied bepaald door de gemiddelde natuurlijke maaiveldddaling per jaar te vermenigvuldigen met het aantal jaren dat de huidige praktijkpeilen van toepassing zijn.

3.6 Verschil zomer- en winterpeil

Nadat de peilaanpassingen ter compensatie van de natuurlijke maaiveldddaling zijn berekend, is in het kader van het integraal waterbeheer getracht om (grote) verschillen tussen zomer- en winterpeil te verkleinen. Hierbij is een ondergrens van 10 cm aangehouden, wat wil zeggen dat het verschil tussen zomer- en winterpeil in principe niet minder dan 10 cm mag bedragen.

Om het verschil tussen zomer- en winterpeil, daar waar dat groter is dan 10 cm, te verkleinen is in eerste instantie het winterpeil "bevroren". Dat wil zeggen dat de in de afgelopen periode opgetreden natuurlijke maaiveldddaling wel in mindering wordt gebracht op het zomerpeil, maar niet op het winterpeil. Indien het verschil tussen zomer- en winterpeil dan nog steeds groter is dan 10 cm, wordt dit verschil verder verkleind door het zomerpeil met maximaal 5 cm te verlagen. Daarbij is voor de Nederwaard het uitgangspunt gehanteerd dat geen verlaging van het zomerpeil wordt doorgevoerd als de gemiddelde drooglegging in het betreffende peilgebied ten opzichte van het zomerpraktijkpeil meer dan 50 cm bedraagt. Deze waarde is gebaseerd op de geaccidenteerdheid binnen de Nederwaard.

Voor de Overwaard is het uitgangspunt gehanteerd dat geen verlaging van het zomerpeil wordt doorgevoerd als de gemiddelde drooglegging in het betreffende peilgebied ten opzichte van het zomerpraktijkpeil meer dan 60 cm bedraagt. Deze waarde is gebaseerd op de geaccidenteerdheid binnen de Overwaard.

3.7 Adviespeilen

Volgens de hiervoor beschreven methodiek zijn voor alle peilgebieden adviespeilen berekend. Daarbij wijken deze adviespeilen voor een aantal peilgebieden af van de methodiek. De reden daarvoor is per peilgebied aangegeven. Enkele peilgebieden betreffen bijvoorbeeld in hoofdzaak stedelijk gebied, waarvoor in overleg met de betreffende gemeente tot een peilvoorstel is gekomen.

De adviespeilen hebben de basis gevormd voor de effectenstudie, waarop hierna wordt ingegaan. Naar aanleiding van de effectenstudie zijn enkele adviespeilen aangepast, en is het definitieve peilenplan tot stand gekomen.

3.8 Natuurgebieden

Voor de onderscheiden natuurgebieden in de Alblasserwaard is aan de hand van de gewenste natuurdoeltypen en de daarbij behorende hydrologische situatie een optimumpeil bepaald. Dit optimumpeil wordt in het vervolg streefpeil genoemd. Naast het streefpeil zijn voor de natuurgebieden een minimum- en een maximumpeil bepaald, waartussen de waterstand zich mag bewegen. Met een dergelijk peilbesluit kan aan de doelstelling van een natuurlijk peilverloop worden voldaan. Het minimumpeil ligt 10 cm onder het streefpeil, en het maximumpeil veelal 5 cm boven het streefpeil.

Aangezien het in sommige natuurgebieden de vraag is of de voorgestelde peilen ook in de praktijk leiden tot de gewenste situatie, is een flexibele hantering van het streefpeil gewenst. Voorgesteld wordt, dat wanneer het gestelde natuurdoeltype en/of de effecten ten aanzien van de waterhuishouding niet naar verwachting zijn, in overleg met alle direct betrokken belanghebbenden het streefpeil aangepast kan worden. Deze aanpassing wordt gesteld op maximaal 10 cm beneden en maximaal 10 cm boven het in het peilbesluit voorgestelde streefpeil. Indien het streefpeil wijzigt, wijzigen ook het minimum- en maximumpeil, omdat dezen zijn gerelateerd aan het streefpeil.

4 Effectenstudie

4.1 Algemeen

Op basis van het volgens de hiervoor omschreven uitgangspunten opgestelde adviespeilenplan is vervolgens onderzoek verricht naar de te verwachten effecten van de eventuele peilveranderingen.

De volgende studies zijn daartoe verricht:

- Geohydrologisch onderzoek.
- Ecologisch onderzoek.
- Gebouwenonderzoek.
- Archeologisch onderzoek.

Met de uitvoering van het geohydrologisch, het ecologisch en het gebouwenonderzoek wordt aan een aantal van de relevante onderwerpen die volgens de provincie aan de orde behoren te komen bij de voorbereiding van een peilbesluit, aandacht besteed. In paragraaf 1.2 is reeds een overzicht gegeven van alle (15) relevante onderwerpen. De overige onderwerpen zijn reeds voor de totstandkoming van de adviespeilen aan de orde gekomen, en maken daarom geen onderdeel meer uit van de effectenstudie.

Het archeologisch onderzoek maakt geen onderdeel uit van de in paragraaf 1.2 genoemde relevante onderwerpen, maar betreft een aanvullend onderzoek, dat in het kader van het convenant Alblasserwaard / Vijfheerenlanden is uitgevoerd.

4.2 Geohydrologisch onderzoek

Voor het geohydrologisch onderzoek zijn onder meer stijghoogteveranderingen en veranderingen in de kwelstroming berekend met het computermodel Microfem. Uit het geohydrologisch onderzoek bleek dat er een geringe toename van de kwel is te verwachten in de gebieden met een neerwaartse peilwijziging groter dan 0,02 m. Deze toename bedraagt gemiddeld 10%. In de gebieden waar het peil niet wordt gewijzigd treedt een geringe afname van de kwel op van gemiddeld 2%. De betreffende veranderingen van de kwelintensiteit zijn in absolute zin zeer gering: 0,01 à 0,02 mm/d.

4.3 Ecologisch onderzoek

In het ecologisch onderzoek zijn de effecten onderzocht van de voorgestelde peilwijzigingen op watervegetatie / waterkwaliteit, landvegetatie, weidevogels, overwinterende vogels en amfibieën.

Daartoe is gekeken naar de volgende veranderingen:

- Verandering van de oppervlaktewaterstromen.
- Veranderingen in de kwelstromen.
- Verandering processen bij veranderende waterdiepte.

- Verandering nutriëntenhuishouding.
- Verandering freatisch peil.
- Veranderingen ondiepe grondwaterkwaliteit.

Uit het onderzoek naar de hiervoor genoemde veranderingen kwam naar voren dat, in verband met de geringe omvang van de peilwijzigingen in combinatie met handhaving van de bestaande waterdiepten, de effecten op watervegetatie / waterkwaliteit, landvegetatie, weidevogels en amfibieën naar verwachting gering tot zeer gering zullen zijn.

4.4 Gebouwenonderzoek

In het gebouwenonderzoek zijn voor een aantal representatieve bodemprofielen mogelijke maaiveldzetting- en berekend, ten gevolge van neerwaartse peilwijzigingen. De kans op schade aan bestaande bebouwing als gevolg van maaiveldzettingen is niet alleen afhankelijk van de grootte van de zettingen, maar met name ook van het funderingstype, bouwtype en bouwtechnische staat, alsmede van het zettingsdiepte-verloop en de snelheid van de maaiveldddaling. Volgens de uitgevoerde berekeningen kan gebouwschade worden verwacht bij de volgende neerwaartse peilwijzigingen:

- Geen constructieve schade in peilgebieden met neerwaartse peilwijzigingen kleiner dan 0,04 m.
- Mogelijke constructieve schade bij slechte panden in peilgebieden met neerwaartse peilwijziging tussen de 0,04 en 0,08 m.
- Mogelijke constructieve schade bij slechte en matige panden in peilgebieden met neerwaartse peilwijziging groter dan 0,08 m.

4.5 Archeologisch onderzoek

Uit het archeologisch onderzoek kwam naar voren dat archeologische resten (artefacten) in de bodem, die zich nu nog beneden de ter plaatse laagst voorkomende grondwaterstand bevinden, als gevolg van een neerwaartse peilwijziging kunnen worden blootgesteld aan oxydatieprocessen. Voor 5 van de 38 vindplaatsen van zeer hoge archeologische waarde in de Alblasserwaard geldt dat de laatste oxydatiegevoelige artefacten worden bedreigd door neerwaartse peilwijzigingen. Voor deze vindplaatsen zouden beschermingsmaatregelen wenselijk zijn.

In het onderzoeksrapport van RAAP wordt echter aanbevolen om alvorens tot eventuele beschermingsmaatregelen over te gaan, eerst een intensief waarderingsonderzoek van de betreffende vindplaatsen uit te voeren. De uitvoering van eventuele beschermingsmaatregelen kan plaatsvinden na de goedkeuring van de peilbesluiten, en staat los van de verdere procedure voor de peilbesluiten.

5 Uitkomsten effectenstudie

5.1 Algemeen

Op grond van de hiervoor beschreven effectenstudie is nagegaan in hoeverre er aanleiding bestond om de aanvankelijke adviespeilen eventueel aan te passen.

5.2 Geohydrologisch onderzoek

Uit de resultaten van het geohydrologisch onderzoek bleek dat de veranderingen van de kwelintensiteit in absolute zin zeer gering zijn. De ecologische effecten van deze geringe wijzigingen van de kwelintensiteit worden behandeld in het ecologisch onderzoek. De uitkomsten van het geohydrologisch onderzoek op zich geven geen aanleiding voor wijziging van de adviespeilen.

5.3 Ecologisch onderzoek

Uit het uitgevoerde ecologisch onderzoek volgt dat, in verband met de geringe omvang van de peilwijzigingen in combinatie met handhaving van de bestaande waterdiepten, de effecten op watervegetatie / waterkwaliteit, landvegetatie, weidevogels en amfibieën naar verwachting gering tot zeer gering zullen zijn. Het ecologisch onderzoek geeft dan ook geen aanleiding tot aanpassing van de adviespeilen.

5.4 Handhaving waterdiepten

Een onderwerp dat in verband met de waterkwaliteit specifiek aandacht behoeft is de eventuele verandering van de waterdiepte in watergangen, als gevolg van de peilwijzigingen. Door de geringe omvang van de neerwaartse peilwijzigingen is de vermindering van de waterdiepte in het algemeen gering. Daarnaast betreft het een tijdelijke vermindering van de waterdiepte, omdat bij de eerstvolgende uitvoering van de diepteschouw de watergangen op basis van de nieuwe peilen weer op diepte dienen te worden gebracht.

Voor een deel van de peilgebieden kan een verlies aan waterdiepte in de zomer optreden als gevolg van de verkleining van het verschil tussen zomer- en winterpeil. Dit omdat de vereiste minimale afmetingen van de watergangen, die bij de diepteschouw aanwezig horen te zijn, tot nog toe waren gerelateerd aan het winterpeil.

In het voorstel voor de herinvoering van de diepteschouw vanaf 1999 is met de voorgaande aspecten rekening gehouden. Daarin worden namelijk de minimale afmetingen van de watergangen gerelateerd aan het zomerpeil in plaats van aan het winterpeil. Daarnaast wordt uitgegaan van een driejarige cyclus van de diepteschouw in de periode 1999-2001 (de "normale" cyclus duurt 6 jaar). Daardoor wordt het tijdelijke verlies aan waterdiepte als gevolg van de invoering van de nieuwe peilbesluiten in relatief korte

tijd weer teniet gedaan.

5.5 Gebouwenonderzoek

De resultaten van het gebouwenonderzoek tonen aan dat mogelijk constructieve schade verwacht mag worden aan slechte panden bij neerwaartse peilwijzigingen die groter zijn dan 0,04 m. Bij neerwaartse peilwijzigingen die groter zijn dan 0,08 m mag mogelijk constructieve schade verwacht worden bij slechte en matige panden. Naar aanleiding van deze uitkomsten zijn voor een viertal peilgebieden, waar de neerwaartse peilwijziging 0,08 m of meer bedroeg de adviespeilen bijgesteld. Claims betreffende schade aan panden zullen worden afgewikkeld volgens de vigerende schaderegeling.

5.6 Archeologisch onderzoek

Voor 3 van de 5 vindplaatsen van zeer hoge archeologische waarde die volgens het archeologisch onderzoek worden bedreigd met een toename van de aantastingsdiepte door oxydatieprocessen, betreft de neerwaartse peilwijziging een peilaanpassing. Dat wil zeggen dat het adviespeil is gebaseerd op het volgen van de natuurlijke maaiveldddaling.

Voor 2 van de 5 vindplaatsen is sprake van een peilverlaging, dat wil zeggen een neerwaartse peilwijziging die verder gaat dan het volgen van de natuurlijke maaiveldddaling. Het adviespeil voor deze twee peilgebieden is naar aanleiding van het gebouwenonderzoek echter reeds zodanig aangepast, dat de neerwaartse peilwijziging nu hoofdzakelijk een peilaanpassing (compensatie natuurlijke maaiveldddaling) betreft.

Door de provincie is inmiddels een onderzoek opgestart naar eventuele benodigde beschermingsmaatregelen voor archeologische vindplaatsen in de Alblasserwaard, ook indien dezen worden bedreigd door peilaanpassingen (compensatie natuurlijke maaiveldddaling). Het hoogheemraadschap is bij dit onderzoek nauw betrokken. De uitvoering van eventuele beschermingsmaatregelen kan plaatsvinden na de goedkeuring van de peilbesluiten, en staat los van de verdere procedure voor de peilbesluiten.

6 Peilindexering

6.1 Algemeen

Zoals reeds in hoofdstuk 2 (overzicht beleid) werd vermeld, is het beleid van het hoogheemraadschap gericht op het invoeren van geïndexeerde peilbesluiten voor veenweidegebieden.

Hierna wordt ingegaan op de invoering van geïndexeerde peilbesluiten in het kader van het peilenplan voor de Alblasserwaard.

6.2 Geïndexeerde peilbesluiten

In de hiervoor reeds beschreven uitgangspunten voor het peilenplan is aangegeven dat, afhankelijk van het percentage veenweidegebied binnen een peilgebied, is uitgegaan van een natuurlijke maaiveldddaling van 2 à 3 mm/jaar. Tot nog toe wordt deze maaiveldddaling gecompenseerd door bij de herziening van het peilbesluit het peil aan te passen aan de in de voorafgaande periode opgetreden maaiveldddaling. Hierdoor ontstaat een min of meer abrupte wijziging van het waterpeil.

In aanmerking nemende dat de natuurlijke maaiveldddaling een continu proces is, ligt het in de rede dat de peilbesluiten hierop zijn afgestemd. Deze afstemming kan plaats vinden door middel van geïndexeerde peilbesluiten, waarin wordt aangegeven dat de peilen regelmatig (bijvoorbeeld twee- of driejaarlijks) in neerwaartse richting zullen worden aangepast, ter compensatie van de natuurlijke maaiveldddaling.

Voor de nieuwe peilbesluiten voor de Alblasserwaard betekent dit dat de peilbesluiten worden uitgebreid met een bepaling welke voorziet in een in de tijd gezien gelijkmatige aanpassing van het in het peilbesluit vastgestelde peil, ter grootte van de gedurende de geldigheidsduur van het peilbesluit naar verwachting optredende natuurlijke maaiveldddaling. Daarbij wordt uitgegaan van een stap-grootte van 1 cm. Dat wil zeggen dat het peil met 1 cm neerwaarts wordt aangepast wanneer de in de voorafgaande jaren opgetreden maaiveldddaling 1 cm of meer bedraagt. Uitgaande van een maaiveldddaling van 2,5 mm/jaar betekent dit bijvoorbeeld dat het peil eens in de vier jaar met 1 cm neerwaarts wordt aangepast.

Bij de eerstvolgende herziening van het peilbesluit moeten vervolgens het peil en de indexering worden herijkt, op grond van het verschil tussen de geschatte natuurlijke maaiveldddaling en de in de achterliggende periode daadwerkelijk opgetreden (gemeten) maaiveldddaling.

Voorgesteld wordt om het moment van vaststelling van de adviespeilen (medio 1996) als ijkpunt voor de indexering te hanteren. In de adviespeilen is immers de in de voorafgaande periode opgetreden maaiveldddaling verdisconteerd. De te verwachten maaiveldddaling in de periode tussen vaststelling van de adviespeilen en de daadwerkelijke invoering van het peilbesluit is niet in de adviespeilen verdisconteerd.

In de tabellen 1 en 2 achterin deze notitie is per peilgebied aangegeven of er wel of geen peilindexering zal worden toegepast. De indexering is in het algemeen van toepassing op peilgebieden waarbinnen zich overwegend agrarisch gebied bevindt. Voor peilgebieden waarbinnen zich hoofdzakelijk stedelijk gebied bevindt, alsmede voor boezems en natuurgebieden wordt het peil niet geïndexeerd.

Voor (agrarische) peilgebieden waar voor de adviespeilen geldt dat het verschil tussen het zomer- en winterpeil meer dan 10 cm bedraagt, zal de indexering in eerste instantie alleen betrekking hebben op het zomerpeil. Het winterpeil wordt "bevroren", totdat het verschil tussen zomer- en winterpeil terug is gebracht tot 10 cm. Zodra dit laatste het geval is, wordt de indexering ook weer van toepassing op het winterpeil. Vorenstaande geldt uitsluitend voor de veenweidegebieden.

6.3 Voorbeeld Geïndexeerd peilbesluit

Als voorbeeld van een geïndexeerd peilbesluit wordt hierna de bepaling ten aanzien van de indexering in het geïndexeerde ontwerppeilbesluit voor het peilgebied Wijngaarden (01-08-04) weergegeven. Voor dit peilgebied wordt uitgegaan van een gemiddelde natuurlijke maaiveldddaling van 3 mm per jaar. De neerwaartse aanpassing van het peil wordt met een stapgrootte van 1 cm uitgevoerd, zodra de in de voorafgaande jaren opgetreden maaiveldddaling 1 of meer gehele centimeters bedraagt.

De op de indexering betrekking hebbende bepalingen in het betreffende ontwerppeilbesluit luiden als volgt:

- Iic Het peil wordt ingesteld door het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden.
- Iid Het peil van de waterstand zal door het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden worden ingesteld op de achtste dag na de bekendmaking als bedoeld in artikel 3:40 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 74 van de Waterschapswet.
- Iie Bovendien zal volgens onderstaande tabel in bepaalde jaren het peil met 0,01 m neerwaarts worden aangepast. De aanpassing vindt plaats op de overgang van winter naar zomer (maart/april).

Jaar	Peilgebied Wijngaarden (01-08-04)		
	Peil van de waterstand (m t.o.v. NAP)		
	Zomer	Winter	Maaiveldddaling (m)
1996	-	-	0,000
1997	-	-	0,003
1998	-2,23	-2,33	0,006
1999	-2,23	-2,33	0,009
2000	-2,24	-2,34	0,012
2001	-2,24	-2,34	0,015
2002	-2,24	-2,34	0,018
2003	-2,25	-2,35	0,021
2004	-2,25	-2,35	0,024
2005	-2,25	-2,35	0,027
2006	-2,26	-2,36	0,030
2007	-2,26	-2,36	0,033
2008	-2,26	-2,36	0,036

- Iif Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden zal een maand voorafgaande aan de onder punt e bedoelde peilaanpassing het tijdstip van peilaanpassing alsmede het niveau van de in te stellen peilen gedurende de geldigheid van dit peilbesluit door middel van openbare bekendmaking bekend maken.

7 Toetsing peilafwijkingen

7.1 Algemeen

In het kader van de voorbereiding van nieuwe peilbesluiten voor de Alblasserwaard heeft een eerste toetsing van de aanwezige peilafwijkingen plaatsgevonden, om te bezien of integratie van één of meerdere peilafwijkingen in de peilbesluiten aan de orde is.

De definitieve toetsing van alle peilafwijkingen in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden vindt plaats in een later stadium. Daarbij zullen tevens de financiële consequenties van het opheffen van een peilafwijking (bestuurscompensatie) worden betrokken.

7.2 Toetsingscriteria

In het provinciaal Waterhuishoudingsplan (inclusief partiële herziening, 1993), alsmede in het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid worden een aantal criteria gegeven ter toetsing van peilafwijkingen. Naast de toetsing aan overige belangen (natuur, zetting en klink, gebouwenschade, etc.), ruimtelijke ordening en samenhang in het waterbeheer worden daarbij numerieke criteria gegeven waarbij vergunning kan worden verleend voor een peilafwijking.

Voor bestaande peilafwijkingen luiden deze numerieke criteria als volgt:

- a Indien de hoogteligging van het maaiveld in het onder te bemalen gebied tussen de 10 en 40 cm afwijkt van de hoogteligging van het omringende gebied en het gebied te gering van omvang is om een apart peilgebied te vormen.
- b Indien het grondgebruik in het onder te bemalen gebied een zodanige drooglegging vereist, dat een droogleggingsverschil van 10 tot 40 cm optreedt ten opzichte van het grondgebruik in het omringende gebied en het gebied te gering van omvang is om een apart peilgebied te vormen.

Bij vergunningaanvragen voor nieuwe peilafwijkingen zal, in afwijking van de norm voor bestaande peilafwijkingen, bij de hiervoor genoemde onderdelen a en b een ondergrens worden aangehouden van 20 cm in plaats van 10 cm.

7.3 Uitkomsten eerste toetsing

Op grond van de eerste toetsing van de bestaande peilafwijkingen is naar voren gekomen dat 20 van de 43 peilafwijkingen niet voldoen aan de hiervoor genoemde numerieke criteria. Van deze 20 peilafwijkingen kunnen er 2 worden geïntegreerd in de betreffende peilbesluiten.

7.4 Vervolgonderzoek

Voor bestaande peilafwijkingen (in het algemeen onderbemalingen), die niet voldoen aan de hiervoor genoemde criteria, zijn er drie opties die voor nader onderzoek in aanmerking komen.

Deze drie opties zijn:

- a Opheffen met bestuurscompensatie (dure oplossing).
- b Ingroeimodel (voor gebieden met aanzienlijke natuurlijke maaiveldaling).
- c Fixatie (voor gebieden met geen / zeer weinig natuurlijke maaiveldaling).

De opties b en c betreffen in wezen dezelfde maatregel. In beide gevallen wordt bij de herziening van een peilbesluit in de bestaande onderbemaling het tot dan toe gevoerde peil gehandhaafd. Eventuele peilaanpassingen of neerwaartse peilwijzigingen in het omringende peilgebied worden dus niet doorgevoerd in het onderbemalen gebied. De verwachting is dat op deze manier het peil in het onderbemalen gebied op de lange duur gelijk zal worden aan het peil in het omringende peilgebied. De onderbemaling kan op dat moment waarschijnlijk zonder problemen voor de vergunninghouder en zonder de noodzaak tot bestuurscompensatie worden geïntegreerd in het peilbesluit.

8 Vervolgprocedure

8.1 Algemeen

Bij de vaststelling (en goedkeuring) van peilbesluiten moeten de Waterschapswet, de Wet op de waterhuishouding, de Verordening waterbeheer Zuid-Holland en de inspraakverordening van het hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden in acht worden genomen.

8.2 Procedure vaststelling peilbesluiten Alblasserwaard

Voor het vaststellen van de peilbesluiten voor de Alblasserwaard zal de navolgende procedure, voortvloeiend uit de hiervoor genoemde regelgeving worden gevolgd:

	ACTIE	REGELGEVING	TERMIJN	PLANNING
1	Besluit concept ontwerp-peilbesluiten door dijkgraaf en Hoogheemraden			26 augustus 1997
2	Vooroverleg en voorlichting ¹	art. 13 j ^o 8 lid 2 Verordening Waterbeheer Zuid-Holland		september / oktober 1997
3	Eerste behandeling peilbesluiten in commissie Integraal Waterbeheer			16 september 1997
4	Vaststelling ontwerp-peilbesluiten door dijkgraaf en Hoogheemraden			25 november 1997
5	Terinzagelegging ontwerp-peilbesluiten	art. 3 Inspraakverordening	4 weken	t/m 7 januari 1998
6	Behandeling ingekomen reacties door Dijkgraaf en Hoogheemraden			20 januari 1998
7	Advisering door commissie Integraal Waterbeheer			3 februari 1998

	ACTIE	REGELGEVING	TERMIJN	PLANNING
8	Vaststelling peilbesluiten door de Verenigde Vergadering	art. 13 j ^o 9 Verordening Waterbeheer Zuid-Holland	binnen 6 maanden na einde 5	18 februari 1998
9	Toezening aan het college van Gedeputeerde Staten ter goedkeuring	art. 13 j ^o 10 Verordening Waterbeheer Zuid-Holland	binnen 4 weken na 8	uiterlijk 18 maart 1998
10	Goedkeuring door het college van Gedeputeerde Staten	art. 150 Waterschapswet	binnen maximaal 24 weken na 6	uiterlijk 2 september 1998

- 1 Hoewel voorlichting niet verplicht is, wordt het raadzaam geacht hieraan toch invulling te geven. Voorgesteld wordt om zowel in de Nederwaard als in de Overwaard 3 voorlichtingsavonden te organiseren. Qua gebiedsindeling kan daarbij mogelijk aansluiting worden gezocht bij de voorgenomen gefaseerde herinvoering van de diepteschouw in 3 fasen. Bovengenoemde voorlichtingsavonden kunnen worden ondersteund door een uitgebreid persbericht en een folder. Deze folder is beschikbaar voor diegenen die de voorlichtingsavonden bijwonen. In het persbericht kan worden vermeld dat de folder voor belangstellenden beschikbaar is op de gemeentehuizen en het kantoor van het hoogheemraadschap.

9 Financiële consequenties

9.1 Algemeen

Aan de effectuering van de nieuwe peilbesluiten, met name aan de inrichting van nieuwe peilgebieden, zijn een aantal financiële consequenties verbonden. Op deze consequenties wordt hierna ingegaan.

9.2 Kosten

Waterbeheersingswerken Nederwaard:

De kosten voor uitvoering van diverse waterbeheersingswerken ten behoeve van de effectuering van het peilenplan voor de Nederwaard worden geraamd op:

fl. 100.000,- (incl. BTW)

Waterbeheersingswerken Overwaard:

De kosten voor uitvoering van diverse waterbeheersingswerken ten behoeve van de effectuering van het peilenplan voor de Overwaard worden geraamd op:

fl. 1.100.000,- (incl. BTW)

Het verschil tussen voornoemde bedragen kan op hoofdlijnen worden verklaard door het feit dat in de Overwaard sprake is van grotere geaccidenteerdheid van het terrein en daarmee samenhangend een grotere behoefte aan verdergaande peildifferentiatie.

Waterbeheersingswerken natuurgebieden:

In convenant Alblasserwaard / Vijfheerenlanden is afgesproken dat het hoogheemraadschap het initiatief neemt om te komen tot een adequate waterhuishouding voor natuurterreinen. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in de volgende twee onderdelen:

- a het vaststellen van adequate peilbesluiten en uitvoeren van de daarvoor benodigde waterbeheersingswerken;
- b het treffen van overige inrichtingsmaatregelen.

Voor beide onderdelen geldt dat subsidieverlening in het kader van de GEBEVE-regeling (Gebiedsgerichte Bestrijding Verdroging) mogelijk is. Deze subsidie bedraagt 50%. Voor onderdeel b geldt dat mogelijk gebruik gemaakt kan worden van de OBN-regeling (Overlevingsplan Bos en Natuur), in plaats van de GEBEVE-regeling. Op grond van de OBN-regeling kan aan de eigenaar van een natuurgebied 80 of 90% subsidie verleend worden voor de verbetering van de interne waterhuishouding van dat gebied, met het oog op de verdrogingsbestrijding.

De na subsidieverlening resterende kosten voor onderdelen a en b worden volgens het convenant verdeeld over hoogheemraadschap, zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, de provincie Zuid-Holland, Staatsbosbeheer en de WZHO.

In het kader van de peilbesluiten voor de Alblasserwaard is alleen onderdeel a, het uitvoeren van waterbeheersingswerken ten behoeve van de effectivering van de peilbesluiten, relevant. De kosten van deze waterbeheersingswerken zijn geraamd op:

fl. 340.000,- (incl. BTW)

Na aftrek van subsidiegelden en bijdragen van overige partijen wordt het aandeel van het hoogheemraadschap in de kosten voor deze waterbeheersingswerken geraamd op:

fl. 34.000,- (incl. BTW)

Voorlichtingsavonden:

De kosten voor het organiseren van 6 voorlichtingsavonden worden geraamd op fl. 6000,- (incl. BTW).

Voorlichtingsfolder:

De kosten voor het maken van de in hoofdstuk 8 genoemde voorlichtingsfolder worden geraamd op:

fl. 30.000,- (incl. BTW).

9.3 Financiering

De financiering van de hiervoor genoemde kostenposten kan op de volgende wijze plaatsvinden:

Kosten		Financiering vanuit
Maken voorlichtingsfolder	fl. 30.000,-	Reserve peilbesluiten
Organiseren voorlichtingsavonden	fl. 6000,-	
Totaal	fl. 36.000,- (incl. BTW)	
Waterbeheersingswerken natuurgebieden	fl. 34.000,- (incl. BTW)	Reserve herinrichtingsprojecten
Waterbeheersingswerken Nederwaard en Overwaard	fl. 1.200.000,- (incl. BTW)	Kapitaaldienst begroting 1999 ¹

1) In de huidige meerjarenbegroting 1998-2002 is dit bedrag niet voorzien.

10 Peilenplan

10.1 Algemeen

In de voorgaande hoofdstukken zijn de uitgangspunten voor de adviespeilen behandeld. Tevens is ingegaan op de uitgevoerde effectenstudie, en op de naar aanleiding daarvan eventueel aangepaste adviespeilen. Ook is ingegaan op de invoering van geïndexeerde peilbesluiten.

In dit hoofdstuk komt het uiteindelijke peilenplan voor de peilbesluiten voor de Alblasserwaard aan de orde.

10.2 Correctie peilschalen

In de praktijk blijkt dat de instelling van peilschalen ten opzichte van het NAP-vlak in de loop van de tijd kan wijzigen. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen. Als voorbeelden kunnen worden genoemd het verzakken van peilschalen of van kunstwerken waaraan de peilschaal is bevestigd, als gevolg van de natuurlijke maaiveldafval. Dit geldt ook voor de peilmerken (hoogtebouten), aan de hand waarvan de peilschalen worden ingemeten. In koude winters kan een peilschaal soms door opvriesting omhoog worden getrokken.

Gedurende de voorbereiding van de peilbesluiten zijn alle peilschalen opnieuw ingemeten. Voor een aantal peilschalen bleek de instelling ten opzichte van NAP niet meer geheel correct te zijn. Voor de betreffende peilschalen gaat het om een neerwaartse verschuiving.

Door voor de betreffende peilgebieden gelijktijdig zowel de peilschalen als de adviespeilen te corrigeren voor de opgetreden verschuiving, is de weergave van de peilen weer correct ten opzichte van NAP. De correctie van de adviespeilen betreft een administratieve aanpassing, en heeft geen invloed op de in het veld aanwezige waterstanden.

Na invoering van de nieuwe peilbesluiten zullen de peilschalen periodiek opnieuw worden ingemeten, om toekomstige verschillen tussen het peilbesluit en het referentiepeil zoveel mogelijk te voorkomen.

10.3 Peilenplan

Het definitieve peilenplan, inclusief correctie voor peilschalen, is weergegeven in tabel 1 voor de Nederwaard en in tabel 2 voor de Overwaard. Een overzichtskaart met de ligging van de peilgebieden is weergegeven in figuur 1.

In genoemde tabellen 1 en 2 is tevens per peilgebied aangegeven of er wel of geen peilindexering zal worden toegepast. De indexering is in het algemeen van toepassing op peilgebieden waarbinnen zich overwegend agrarisch gebied bevindt. Voor peilgebieden waarbinnen zich hoofdzakelijk stedelijk gebied bevindt, alsmede voor boezems en natuurgebieden wordt het peil niet geïndexeerd.

Toelichting tabellen 1 en 2

In de op de volgende pagina's weergegeven tabellen 1 en 2, Peilenplan Nederwaard en Peilenplan Overwaard, worden een aantal begrippen gebruikt. De verklaring van deze begrippen is als volgt:

Nummer peilgebied	In deze kolom wordt het nummer van het peilgebied weergegeven, volgens de codering die bij het hoogheemraadschap in gebruik is. Deze codering bestaat uit drie maal twee cijfers. De eerste twee cijfers geven de regio weer: 01 = Nederwaard, 02 = Overwaard. De middelste twee cijfers geven het nummer van het bemalingsgebied binnen de betreffende regio weer. De laatste twee cijfers geven het nummer van het peilgebied binnen het betreffende bemalingsgebied weer.
Naam peilgebied	De door het hoogheemraadschap gehanteerde naam van het peilgebied.
I/S	In deze kolom wordt aangegeven of er wel of geen peilindexering van toepassing is voor het betreffende peilgebied. Voor een verklaring van het begrip peilindexering wordt verwezen naar hoofdstuk 6.
Vigerend peilbesluit	In deze kolom worden het zomer- en winterpeil volgens het vigerende peilbesluit voor het betreffende peilgebied weergegeven. Het vigerende peilbesluit is het momenteel rechtsgeldige peilbesluit. De data van vaststelling van het vigerende peilbesluit door het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap alsmede de datum van goedkeuring door Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland zijn opgenomen in de rapportages Peilbesluiten Nederwaard en Peilbesluiten Overwaard.
Praktijkpeil	Het in de praktijk gevoerde zomer- en winterpeil. Deze praktijkpeilen kunnen afwijken van de peilen volgens het vigerende peilbesluit. In de rapportages Peilbesluiten Nederwaard en Peilbesluiten Overwaard wordt, voorzover van toepassing, per peilgebied een verklaring gegeven voor de afwijking van het praktijkpeil ten opzichte van het peil volgens het peilbesluit. Tevens is in deze rapporten aangegeven hoelang de betreffende praktijkpeilen reeds van toepassing zijn.
Maaiveldddaling	In deze kolom wordt de berekende maaiveldddaling weergegeven, voor de periode vanaf invoering van het praktijkzomer- of winterpeil tot medio 1996. Voor een verdere toelichting op de berekende maaiveldddaling wordt verwezen naar paragrafen 3.3 tot en met 3.5.
Adviespeilen	In deze kolom worden de adviespeilen weergegeven. De adviespeilen zijn tot stand gekomen op basis van de in hoofdstuk 3 beschreven uitgangspunten, en eventueel aangepast naar aanleiding van de uitkomsten van de effectenstudie, zie hoofdstuk 5.

Correctie peilschaal	In deze kolom is per peilgebied de correctie van de peilschaal weergegeven. Dit betreft een administratieve correctie, op basis van de inmeting van alle peilschalen in het kader van de voorbereiding van de peilbesluiten. Voor een verdere toelichting op dit onderwerp wordt verwezen naar paragraaf 10.2
Peilenplan na correctie peilschaal	In deze kolom staan de definitieve peilen ten opzichte van NAP, zoals dezen in de nieuwe peilbesluiten zullen worden opgenomen. Deze definitieve peilen bestaan uit de eerder omschreven adviespeilen, met daarop toegepast de correctie voor de peilschalen. Omdat de correctie voor de peilschalen een administratieve correctie is, die voor de waterstanden in het veld geen gevolgen heeft, dient voor een vergelijking tussen de huidige waterstand en de toekomstige waterstand het huidige praktijkpeil te worden vergeleken met het adviespeil.

Peilbesluiten boezems

Schouwp.	Schouwpeil volgens de vigerende keur.
Maalpeil	De maximale waterstand, waarbij de waterafvoer uit het bemalingsgebied gestaakt dient te worden.
Boezempeil	De waterstand die nagestreefd wordt indien geen maalbedrijf plaats vindt.
Basispeil	De minimale waterstand die buiten maalbedrijf kan optreden.

Peilbesluiten natuurgebieden

Reeds geïsoleerd ja/nee	In deze kolom wordt aangegeven of het natuurgebied reeds waterhuishoudkundig is geïsoleerd of niet.
Streefpeil	De waterstand die nagestreefd wordt. Het streefpeil is het optimumpeil voor de natuurwaarden in het peilgebied.
Minimumpeil	De minimale waterstand die in het peilgebied mag optreden.
Maximumpeil	De maximale waterstand die in het peilgebied mag optreden.